

DEMOKRACIJA

Leto XVII. - Štev. 9

Trst - Gorica, 27. aprila 1963

SLOVENCI,

Druži nas

Skupna
slovenska
lista

Izhaja 1. in 15. v mesecu

SLOVENCI PRED VOLITVAMI

DOKAŽIMO SVOJO POLITIČNO ZRELOST

Dne 28. aprila bodo politične volitve. Takrat se bo moral vsakdo izreči, ali je za samostojen slovenski nastop in za slovenske predstavnike, ali pa za postopno utapljanje v italijanskih strankah in za italijanske kandidate in njihove sopotnike

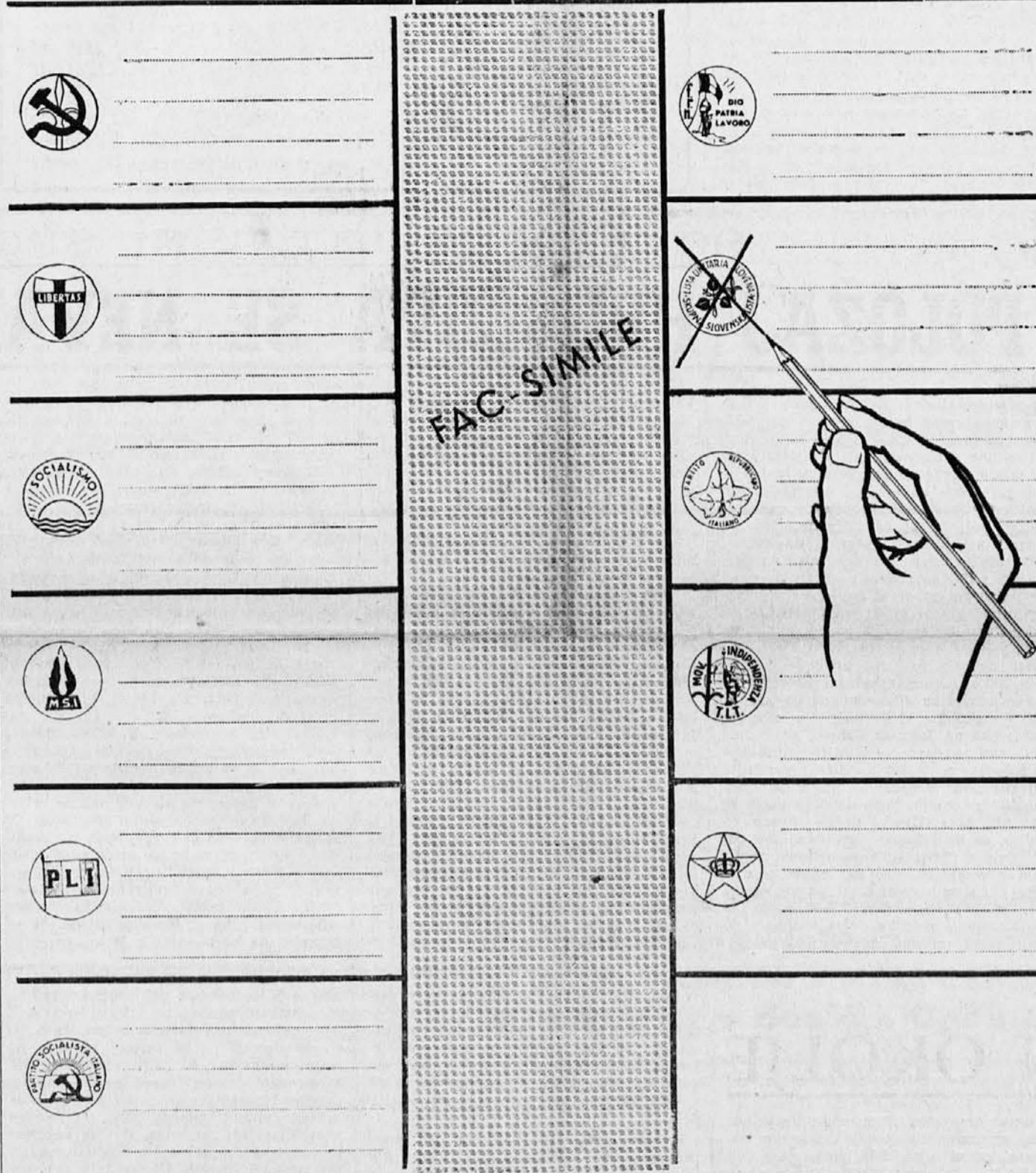
Slovenci, bodimo enotni!

Šestnajst let je že preteklo od podpisa mirovne pogodbe, osem od podpisa Londonskega sporazuma. Narodnostni položaj slovenske manjšine v Italiji pa še vedno ni urejen! Še danes nam oblastva prepovedujejo uporabo našega jezika v javni upravi in na sodišču, ne izvajajo šolskega zakona, načrtne raznarodujejo naše kraje in ljudi. Še danes nismo Slovenci sorazmerno zastopani v javnih uradih in ustanovah, še vedno so v veljavi protislovenski fašistični zakoni ter še do danes niso objavili zakona, ki bi vseboval stvarna določila za zaščito slovenske manjšine. V Beneški Sloveniji in Kanalski dolini pa žive naši rojaki kot brezpravna raja.

Slovenci v Italiji smo globoko prepričani, da bomo opravili tako nevzdržno stanje, si priborili svoje pravice ter ustavili potujčevanje, če bomo združeni v eni sami nadstrankarski skupnosti. Zato smo se pristaši vseh slovenskih političnih skupin in številni rojaki, ki niso v nobeni stranki, združili ter ustavonili SKUPNO SLOVENSKO LISTO. Naša lista je nastala iz globoke zavesti, da mora narodna skupnost složno in enotno nastopiti, kadar so ogrožene njene bistvene vrednote, kakor sta njeni zemlja in jn jezik. Globoko se zavedamo nauka, ki nam ga daje naša trpka a borbeni preteklost. Slovenci smo mnogo ali vsaj nekaj dosegli, kadar smo složno nastopili. Kadar smo bili razcepljeni in sparti, so nas izigravali in teptali. To velja tudi danes.

Za lastne politične predstavnike

Da bi Skupna slovenska lista lahko postavljala zahteve slovenske manjšine in tolmačila njene želje na najvišjih mestih, je nujno potrebno, da si izvolimo sposobne in značajne slovenske politične predstavnike. Ta cilj je dosegljiv. Če bomo Slovenci 28. aprila složno glasovali za Skupno slovensko listo, bomo dobili svojega lastnega poslanca. In Slovenci moramo izvoliti svojega lastnega predstavnika! Kajti le samostojno slovensko predstavništvo, ki ni vezano na italijanske stranke, lahko svobodno in dosledno brani slovenske pravice in koristi. Samo takšno predstavništvo ne bo zgolj govorilo o slovenskih pravicah, temveč

Navodila slovenskim volivcem

1. Ko greš volit, vzemi s seboj VOLIVNO POTRDILO in OSEBNO IZKZNICO ali kakšno drugo listino s fotografijo. Osebna izkaznica je veljavna tudi če je zapadla. Če nimaš pri sebi dokumenta, lahko glasuješ, ako te pozná eden od skrutinatorjev.
2. Na volišču ti predsednik izroči dve glasovnici in svinčnik.
3. Nato greš v kabino in prekriža na glasovnici za POSLANSKO ZBORNICO ZNAK LIPOVE VEJICE S HELEBARDO, ki ima okrog napis SKUPNA SLOVENSKA LISTA v slovenščini in italijanščini. Naš znak je na glasovnici v DESNI KOLONI DRUGI ZGORAJ, kot je razvidno v zgornjem fac simile. ZA SENAT NE GLASUJEŠ, pač pa oddaš BELO GLASOVNICO, ker Slovenci nimamo kandidatov.
4. Nato glasovnici zviješ in ju izročiš predsedniku volišča. Pazi, da ne napišeš nanju nič drugega, kajti sicer je glas neveljaven.

Zaveden Slovenec glasuje za SKUPNO SLOVENSKO LISTO

se bo z vsemi silami zavzelo za njihovo dejansko uresničenje. Le človek, ki na lastni koži občuti krivico, se bo proti njej boril iskreno, nesebično in vztrajno. Po drugi strani pa bodo zahteve, ki jih bo postavljalo slovensko politično predstavništvo, resničen izraz volje in hotenja slovenske manjšine. Takšnih zahtev ne bo mogel nihče smatrati zgolj za pretvezo, s katero si ta ali ona italijanska stranka kuje politični kapital. Izkušnja, stvarnost in razum pa nam tudi pravijo, da se v lastnih zadevah lahko zanesemo samo na lastne politične organizacije in na lastne slovenske predstavnike.

Vodniki, ki so zvodníki!

Takšni predstavniki pa ne morejo biti tisti Slovenci, ki kandidirajo na listah italijanskih političnih strank. Ti kandidati — karor sta Marija Bernetič na listi PCI in inž. Josip Pečeniko na listi PSI — morajo izpolnjevati ukaze osrednjega vodstva, ki je italijansko.

In kakšni so ti italijanski voditelji? Vidali je v Bariju 24. 3. izjavil:

»Occorre far presto se non vogliamo trasformare la città italiana (Trieste) in un cimitero di italiani.«

Na tiskovni konferenci v Trstu 22. 10. 1953 je isti komunistični voditelj dejal:

»Gli jugoslavi muoiono dalla voglia di vederci tutti impiccati. Combineremo contro i titini.«

Komunistični poslanec Pastore pa je leta 1952 v majski številki lista »Vie Nuove« potrdil, da so slovenski glasovi, oddani za KPI, šteti kot italijanski, ter poudaril, da je zasluga KPI, če se tržaški delavci borijo za italijanstvo v Trstu.

Tržaški tajnik PSI Pittoni pa je izjavil 9. 10. 1962 v Trstu:

»L'entrata di un certo numero di membri della disciolta USI non può in alcun modo modificare il carattere nazionale del PSI«, itd.

Italijanski komunistični voditelji so tudi prelomili besedo, da ne bodo glasovali za statut dežele Furlanija-Julijnske krajine, če ne bo vseboval stvarnih določil za obrambo slovenske manjšine.

Krivičnemu ukrepu tržaškega občinskega sveta za razlastitev slovenske zemlje na Kolonkovcu se je uprl samo svetovalec Skupne slovenske liste, medtem ko so se komunistični in socialistični

(Nadaljevanje na 4. str.)

**ZA SLOVENSKO ENOTNOST
naprej s Skupno slovensko listo!**

EGIPT - SIRIJA - IRAK

NOVA ARABSKA REPUBLIKA

V razdobju petih mesecev bodo razpisali ljudski referendum, ki naj potrdi željo treh narodov, da se vključijo v enotno državo. Nasser začasni predsednik.

17. april predstavlja rojstni datum nove Združene arabske republike. Po mesecih in mesecih posvetovanj, razgovorov med predstavniki treh držav Egipta, Sirije in Iraka so preteklo sredo v Kairu izdali skupni komunikat, v katerem so točno določene temeljne postavke ustave bodoče arabske federacije. Ta dokument vsekakor predstavlja kompromisno rešitev. Nasser je z vsemi silami hotel prepričati zagovornike socialdemokratske ureditve. Morada je glavna razlika med predstavniki prve in druge skupine prav v naslednji točki: Nasser želi, da bi federacija stal na čelu v sami opolnomočeni predsednik, njegovi nasprotniki pa zagovarjajo večstransko predsedniško oblast. Obe struji pa sta našli kompromis, kar potrjuje vsebina dokumenta, ki so ga objavili v Kairu. Na čelu federacije bo predsednik — skoraj gotovo bo to mesto pripadalo Nasserju — vendar pa bo poleg tega obstojal tudi predsedniški svet, ki bo vsekakor omejil predsedniško moč. To pa je samo temeljni kompromis med obema strujama.

Vsekakor ne smemo misliti, da se s tem že ustanovila nova arabska federacija. Za sedaj pripravljajo na podlagi sporazuma skupno ustavo. Cez nekaj mesecov — komunike zatrjuje, da ne sme preteči več kot pet mesecov — pa bodo razpisali ljudski referendum, ki naj odobri ali ovrže predlagano ustavo. Toda referendum ne bo mogel pripraviti večjega presenečenja. Znano je, da so Egipčani v večini, poleg tega pa stejejo tudi v ostali dveh državah Nasserjevi številne pristaše. Nujno je, da bo Nasser izsel iz referenda kot zmagovalec. Značilno je tudi, da bodo prav volivci morali povedati, kakšen državni ustroj si želijo. Odločili se bodo lahko — vsaj tako se sedaj predvideva — za totalitarni socialistični ustroj Nasserjevega tipa ali za socialno demokracijo. V prvem slučaju bi prepričili vsak obstoj notranje opozicije, obstajala bi samo ena stranka, to se pravi »Arabsko socialistično združenje«, vse ostale politične organizacije pa bi bile prepovedane. To pa je sedaj zelo važno vprašanje: saj je od njega odvisna bodočnost nove federacije. Poleg tega pa bodo volivci morali povedati, ko ga si bodo izbrali za predsednika federacije. Brez dvoma lahko napremo, da bo to funkcijo prevzel sam Nasser. Na te način bo nastala nova republika v arabskem svetu svetu.

Kakšen način bodo delovali nasproti totalitarne državne uredbe? Kakšne možnosti jim ostajajo? Predvsem lahko računajo na lekcijo, ki so se jo naučili v bližnjih preteklosti. Povezava med Egiptom in Sirijo ni mogla dolgo trajati, kajti v Siriji so kmalu naveličali egyptovskega gospodarstva, vedno bolj so obutili, da se zgorji kairska provinca. Izgubili so na ugledu, doma niso sami upravljali notranjih zadev, vsi ukazi so prihajali iz egyptovske prestolnice. Vsem je dobro znano, da se Nasser v tem času ni spremnil. Vendar smo lahko prepričani, da nauke ne bodo pozabili, zato si bodo hoteli n- vsak način zavarovati hrbet. Z več člansko predsedniško komisijo pa bodo lahko od blizu nadzorovali Nasserjevo početje in učinkovito prepričevali njegove želje po samovladji. Upati je, da bo v arabski federaciji prevladala zamisel socialdemokratskega ustroja, da bo imela tudi

opozicija svojo besedo in da bodo lahko nastopajo vse stranke. V taki demokratični ureditvi pa bo Združena arabska republika lahko uspela, če se bo odpovedala svojemu pretiranemu nacionalizmu. Iz svojega ozemja pa bo moralna izgnani številne nacistične zločince, ki so sedaj v Nasserjevi službi in ki podzidajo med Arabci antisemitsko in rasistično gonjo.

Poglejmo si na kratko, kako so se odvijala pogajanja med predstavniki treh držav. Najprej je prišlo do številnih konferenc, ki pa so se zaključile s polom Delegacije Sirije in Iraka sta namreč hoteli na vsak način prepričati, da bi se ponavila usodna napaka na tudi ena država zadobila celotno oblast nad drugima.

V Damasku je tedaj prišlo do državnega udara. Vlada, ki je do tedaj vodila razgovore, je prešla pod kontrolo »naravnega revolucionarja« — to se je vrnil vojski, ki je pod Nasserjevim vplivom Istočasno pa se je začela tudi gonja proti sirskim predstavnikom, ki so se udeležili razgovorov v Kairu. Cez nekaj tednov se pogajanja obnovila. Sirija je poslala v Kairo skoraj popolnoma prenovljeno delegacijo, v kateri so prevladovali člani Nasserjanci. V tem trenutku je prišlo dospozanju in do kompromisa.

Kakšna bo bodočnost nove arabske republike. Vsekakor bi bilo prerano govoriti, da se bo tudi drugi poskus ponovil zaradi želje po samovladji, ki je Nasseru v krvi. Opozicija v Damasku in

Bagdadu mora zelo šibka, če se je že sedaj udala. Verjetno so se bali notranje moči filonasserjancev in zunanjega vpliva, ki ga ima v arabskem svetu kairski vodja. Zato so se odpovedali nekaterim prednostim, da bi v zameno dobili močno federacijo. Vprašanje pa je, ali bo Nasser nadaljeval s svojo totalitarno politiko in ali bo dovolil notranjo napredno opozicijo.

Težavnna normalizacija položaja v Argentini je zabeležila nov zastoj, ki bo lahko privedel do večjih komplikacij. Pred nekaj dnevi je notranje ministrstvo izdalo komunikat, da bi na ta način prepričali zaroto. Iz krogov, ki so blizu vlade se izvedelo, da tokrat ne gre za vojaško zaročo, kot se je večkrat primerilo v preteklosti, pač pa so jo organizirali člani filo marksističnih političnih organizacij. Te politične grupacije naj bi vodil Rogelj Frigerio, o katerem so sodili, da je teoretično vodil Frondizihev vlado.

Komunikat notranjega ministrstva najprej prikazuje krivde, ki naj bi jih prisla omenjene politične grupacije zagrevšili. Med temi je najvažnejše dejstvo, da

naj bi skušali spraviti na tla demokratično uredbu in demokratične ustanove v Argentini. Izjava pa se zaključuje z naštevanjem sedmih oseb, ki so jih aretrirali. Do volj bo le omeniti nekatera imena osumljencev, da se bomo lahko prepričali o resnosti položaja. Med aretriranci so bivši sodelavci Frondizihev vlade Arnaldo Musich, ki je bil večkrat na čelu argentinskih trgovinskih odposlanstev, pisatelj Ernesto Sabato, ki je načeloval enemu izmed oddelkov zunanjega ministrstva in multimilijonar Simon Sivak, ki je leta 1958 finansiral volitveno kampanjo »Ljudskega nepopustljivega radikalnega združenja.«

Poleg tega pa je znano, da so v preteklih dneh aretrirali še dvanajst drugih pomembnih osebnosti na gospodarskem polju, ki so obtoženi, da so sabotirali naredno gospodarstvo. Obtožnica pravi, da so falsificirali na debelo uvozna dovoljenja in se ukvarjali s titohastvom. Med temi aretriranci je tudi bivši podpredstnik ekonomskega ministrstva Julian Freaza. Zgleda, da so s tem oškodovali državo za 45 milijard lir.

Vsakemu povrnemu onazovalcu se bivalno čudno, da so ti ljudje pomagali Čašovi politiki, kajti v slučaju komunistične oblasti bi izgubili svoja velika premoženja. Na to in na drugo vprašanje, zakaj so oblasti tako dolgo čakale z aretacijo, pa sedaj še ni moč odgovoriti.

Na vsak način pa zgleda, da so v preteklih dneh aretrirali še dvanajst drugih pomembnih osebnosti na gospodarskem polju, ki so obtoženi, da so sabotirali naredno gospodarstvo. Obtožnica pravi, da so falsificirali na debelo uvozna dovoljenja in se ukvarjali s titohastvom. Med temi aretriranci je tudi bivši podpredstnik ekonomskega ministrstva Julian Freaza. Zgleda, da so s tem oškodovali državo za 45 milijard lir.

Vsakemu povrnemu onazovalcu se bivalno čudno, da so ti ljudje pomagali Čašovi politiki, kajti v slučaju komunistične oblasti bi izgubili svoja velika premoženja. Na to in na drugo vprašanje, zakaj so oblasti tako dolgo čakale z aretacijo, pa sedaj še ni moč odgovoriti.

Na vsak način pa zgleda, da so v preteklih dneh aretrirali še dvanajst drugih pomembnih osebnosti na gospodarskem polju, ki so obtoženi, da so sabotirali naredno gospodarstvo. Obtožnica pravi, da so falsificirali na debelo uvozna dovoljenja in se ukvarjali s titohastvom. Med temi aretriranci je tudi bivši podpredstnik ekonomskega ministrstva Julian Freaza. Zgleda, da so s tem oškodovali državo za 45 milijard lir.

Vsakemu povrnemu onazovalcu se bivalno čudno, da so ti ljudje pomagali Čašovi politiki, kajti v slučaju komunistične oblasti bi izgubili svoja velika premoženja. Na to in na drugo vprašanje, zakaj so oblasti tako dolgo čakale z aretacijo, pa sedaj še ni moč odgovoriti.

Na vsak način pa zgleda, da so v preteklih dneh aretrirali še dvanajst drugih pomembnih osebnosti na gospodarskem polju, ki so obtoženi, da so sabotirali naredno gospodarstvo. Obtožnica pravi, da so falsificirali na debelo uvozna dovoljenja in se ukvarjali s titohastvom. Med temi aretriranci je tudi bivši podpredstnik ekonomskega ministrstva Julian Freaza. Zgleda, da so s tem oškodovali državo za 45 milijard lir.

Na vsak način pa zgleda, da so v preteklih dneh aretrirali še dvanajst drugih pomembnih osebnosti na gospodarskem polju, ki so obtoženi, da so sabotirali naredno gospodarstvo. Obtožnica pravi, da so falsificirali na debelo uvozna dovoljenja in se ukvarjali s titohastvom. Med temi aretriranci je tudi bivši podpredstnik ekonomskega ministrstva Julian Freaza. Zgleda, da so s tem oškodovali državo za 45 milijard lir.

Na vsak način pa zgleda, da so v preteklih dneh aretrirali še dvanajst drugih pomembnih osebnosti na gospodarskem polju, ki so obtoženi, da so sabotirali naredno gospodarstvo. Obtožnica pravi, da so falsificirali na debelo uvozna dovoljenja in se ukvarjali s titohastvom. Med temi aretriranci je tudi bivši podpredstnik ekonomskega ministrstva Julian Freaza. Zgleda, da so s tem oškodovali državo za 45 milijard lir.

Na vsak način pa zgleda, da so v preteklih dneh aretrirali še dvanajst drugih pomembnih osebnosti na gospodarskem polju, ki so obtoženi, da so sabotirali naredno gospodarstvo. Obtožnica pravi, da so falsificirali na debelo uvozna dovoljenja in se ukvarjali s titohastvom. Med temi aretriranci je tudi bivši podpredstnik ekonomskega ministrstva Julian Freaza. Zgleda, da so s tem oškodovali državo za 45 milijard lir.

Na vsak način pa zgleda, da so v preteklih dneh aretrirali še dvanajst drugih pomembnih osebnosti na gospodarskem polju, ki so obtoženi, da so sabotirali naredno gospodarstvo. Obtožnica pravi, da so falsificirali na debelo uvozna dovoljenja in se ukvarjali s titohastvom. Med temi aretriranci je tudi bivši podpredstnik ekonomskega ministrstva Julian Freaza. Zgleda, da so s tem oškodovali državo za 45 milijard lir.

Na vsak način pa zgleda, da so v preteklih dneh aretrirali še dvanajst drugih pomembnih osebnosti na gospodarskem polju, ki so obtoženi, da so sabotirali naredno gospodarstvo. Obtožnica pravi, da so falsificirali na debelo uvozna dovoljenja in se ukvarjali s titohastvom. Med temi aretriranci je tudi bivši podpredstnik ekonomskega ministrstva Julian Freaza. Zgleda, da so s tem oškodovali državo za 45 milijard lir.

Na vsak način pa zgleda, da so v preteklih dneh aretrirali še dvanajst drugih pomembnih osebnosti na gospodarskem polju, ki so obtoženi, da so sabotirali naredno gospodarstvo. Obtožnica pravi, da so falsificirali na debelo uvozna dovoljenja in se ukvarjali s titohastvom. Med temi aretriranci je tudi bivši podpredstnik ekonomskega ministrstva Julian Freaza. Zgleda, da so s tem oškodovali državo za 45 milijard lir.

Na vsak način pa zgleda, da so v preteklih dneh aretrirali še dvanajst drugih pomembnih osebnosti na gospodarskem polju, ki so obtoženi, da so sabotirali naredno gospodarstvo. Obtožnica pravi, da so falsificirali na debelo uvozna dovoljenja in se ukvarjali s titohastvom. Med temi aretriranci je tudi bivši podpredstnik ekonomskega ministrstva Julian Freaza. Zgleda, da so s tem oškodovali državo za 45 milijard lir.

Na vsak način pa zgleda, da so v preteklih dneh aretrirali še dvanajst drugih pomembnih osebnosti na gospodarskem polju, ki so obtoženi, da so sabotirali naredno gospodarstvo. Obtožnica pravi, da so falsificirali na debelo uvozna dovoljenja in se ukvarjali s titohastvom. Med temi aretriranci je tudi bivši podpredstnik ekonomskega ministrstva Julian Freaza. Zgleda, da so s tem oškodovali državo za 45 milijard lir.

Na vsak način pa zgleda, da so v preteklih dneh aretrirali še dvanajst drugih pomembnih osebnosti na gospodarskem polju, ki so obtoženi, da so sabotirali naredno gospodarstvo. Obtožnica pravi, da so falsificirali na debelo uvozna dovoljenja in se ukvarjali s titohastvom. Med temi aretriranci je tudi bivši podpredstnik ekonomskega ministrstva Julian Freaza. Zgleda, da so s tem oškodovali državo za 45 milijard lir.

Na vsak način pa zgleda, da so v preteklih dneh aretrirali še dvanajst drugih pomembnih osebnosti na gospodarskem polju, ki so obtoženi, da so sabotirali naredno gospodarstvo. Obtožnica pravi, da so falsificirali na debelo uvozna dovoljenja in se ukvarjali s titohastvom. Med temi aretriranci je tudi bivši podpredstnik ekonomskega ministrstva Julian Freaza. Zgleda, da so s tem oškodovali državo za 45 milijard lir.

Na vsak način pa zgleda, da so v preteklih dneh aretrirali še dvanajst drugih pomembnih osebnosti na gospodarskem polju, ki so obtoženi, da so sabotirali naredno gospodarstvo. Obtožnica pravi, da so falsificirali na debelo uvozna dovoljenja in se ukvarjali s titohastvom. Med temi aretriranci je tudi bivši podpredstnik ekonomskega ministrstva Julian Freaza. Zgleda, da so s tem oškodovali državo za 45 milijard lir.

Na vsak način pa zgleda, da so v preteklih dneh aretrirali še dvanajst drugih pomembnih osebnosti na gospodarskem polju, ki so obtoženi, da so sabotirali naredno gospodarstvo. Obtožnica pravi, da so falsificirali na debelo uvozna dovoljenja in se ukvarjali s titohastvom. Med temi aretriranci je tudi bivši podpredstnik ekonomskega ministrstva Julian Freaza. Zgleda, da so s tem oškodovali državo za 45 milijard lir.

Na vsak način pa zgleda, da so v preteklih dneh aretrirali še dvanajst drugih pomembnih osebnosti na gospodarskem polju, ki so obtoženi, da so sabotirali naredno gospodarstvo. Obtožnica pravi, da so falsificirali na debelo uvozna dovoljenja in se ukvarjali s titohastvom. Med temi aretriranci je tudi bivši podpredstnik ekonomskega ministrstva Julian Freaza. Zgleda, da so s tem oškodovali državo za 45 milijard lir.

Na vsak način pa zgleda, da so v preteklih dneh aretrirali še dvanajst drugih pomembnih osebnosti na gospodarskem polju, ki so obtoženi, da so sabotirali naredno gospodarstvo. Obtožnica pravi, da so falsificirali na debelo uvozna dovoljenja in se ukvarjali s titohastvom. Med temi aretriranci je tudi bivši podpredstnik ekonomskega ministrstva Julian Freaza. Zgleda, da so s tem oškodovali državo za 45 milijard lir.

Na vsak način pa zgleda, da so v preteklih dneh aretrirali še dvanajst drugih pomembnih osebnosti na gospodarskem polju, ki so obtoženi, da so sabotirali naredno gospodarstvo. Obtožnica pravi, da so falsificirali na debelo uvozna dovoljenja in se ukvarjali s titohastvom. Med temi aretriranci je tudi bivši podpredstnik ekonomskega ministrstva Julian Freaza. Zgleda, da so s tem oškodovali državo za 45 milijard lir.

Na vsak način pa zgleda, da so v preteklih dneh aretrirali še dvanajst drugih pomembnih osebnosti na gospodarskem polju, ki so obtoženi, da so sabotirali naredno gospodarstvo. Obtožnica pravi, da so falsificirali na debelo uvozna dovoljenja in se ukvarjali s titohastvom. Med temi aretriranci je tudi bivši podpredstnik ekonomskega ministrstva Julian Freaza. Zgleda, da so s tem oškodovali državo za 45 milijard lir.

Na vsak način pa zgleda, da so v preteklih dneh aretrirali še dvanajst drugih pomembnih osebnosti na gospodarskem polju, ki so obtoženi, da so sabotirali naredno gospodarstvo. Obtožnica pravi, da so falsificirali na debelo uvozna dovoljenja in se ukvarjali s titohastvom. Med temi aretriranci je tudi bivši podpredstnik ekonomskega ministrstva Julian Freaza. Zgleda, da so s tem oškodovali državo za 45 milijard lir.

Na vsak način pa zgleda, da so v preteklih dneh aretrirali še dvanajst drugih pomembnih osebnosti na gospodarskem polju, ki so obtoženi, da so sabotirali naredno gospodarstvo. Obtožnica pravi, da so falsificirali na debelo uvozna dovoljenja in se ukvarjali s titohastvom. Med temi aretriranci je tudi bivši podpredstnik ekonomskega ministrstva Julian Freaza. Zgleda, da so s tem oškodovali dr

SLOVENSKI GLAS SLOVENSKI POLITIČNI ORGANIZACIJI

Kaj sta naredili KPI in PSI za Slovence?

Prav gotovo ne bomo povedali nič nevega s trditvijo, da nista ne italijanska komunistična partija, ne italijanska socialistična stranka napravili ničesar stvarnega za slovensko manjšino v Italiji. Kljub temu pa tako socialisti kot komunisti izrabljajo vsako priliko, da se samovoljno oključujejo za edine predstavnike Slovencev v Italiji in zagovornike njihovih pravic. Na predvolilnih shodih padajo obljube na debelo, toda že nekaj dni nato pozabijo na vse. Njihova osrednja italijanska vodstva nimajo časa in prav gotovo tudi ne interesa, da bi se živo zavzela za probleme, ki tarejo slovensko manjšino v Italiji. Kakšno je bilo delovanje teh dveh strank v preteklosti? *Kaj sta tidiye stranki v zadnjem času storili za Slovence?* Če odgovorimo na ti dve vprašanji si lahko ustvarimo tudi jasno sliko, kakšno bo njihovo delovanje v bočnosti. Govorjenje v prazno in obljubljanje pred volitvami je kaj lahko, toda kdor ima pošten namen ta mora tudi v praksi pokazati in dokazati pri vseh primerih in v vseh organizmih, da mu je slovenska stvar, zagovarjanje slovenskih pravic bolj pri srcu od morebitnih trenutnih partijskih in strankarskih interesov.

Obljube in dejstva

Ko je rimski parlament pretekel poletja pričel z razpravo o ustavnem zakonu za ustanovitev dežele Furlanija-Julijnska krajina je tržaška federacija italijanske komunistične partije da la zagotovilo, da ne bo nikdar glasovala za zakonski osnutek, v katerem ne bodo točno določene in zajamčene pravice Slovencev v deželi. Ta svoj namen so tržaški komunisti razbordnali po vsej deželi, ponosno so se bili na prsi, rekoč, da bo edinole komunistična stranka lahko zagotovila slovenski manjšini tista določila, ki jih za svoj obstoj v demokratični državi potrebuje.

Komunistična kandidatka za poslansko zbornico Marina Bernetič je takrat dala svojo besedo, da bo osrednje vodstvo italijanske komunistične partije pozvalo vseje parlamentarce naj v tem smislu glasujejo. Minuto je komaj nekaj mesecev. Ustavni zakon so predebatali v rimskem parlamentu in res so komunisti predložili popravek, s katerim bi se zajamčilo pravice Slovencev v deželi.

Dvojna naloga slovenskega volivca: dokazati mora svoj obstoj in svoje politično prepričanje. Glasovi za KPI in PSI ne izpričajo narodne zavesti slovenskega volivca. Komunistične obljube so le propagandni manever, v praksi niso ničesar dosegli za slovenstvo. V odločilnih trenutkih so se podredili ukazom osrednjega italijanskega vodstva.

Prišlo je do glasovanja. Ob pričeli glasovalne izjave pa je komunistični predstavnik izjavil, da je KPI umaknila svoje zahteve in da bo glasovala za zakon, kot so ga pripravile stranke ki tvorijo vladno večino. Ta izjava je zelo pomembna. Za odobritev ustavnega zakona je namreč potrebna dvotretninska večina. *Ko bi komunisti glasovali proti zakonu, tedaj bi zakonski osnutek pedel v vodo.* KPI je imela torej v rokah vse argumente, da prisili predlagatelje zakonskega osnutka, da ga popravijo in vnesajo določila, ki bi jasno zagotovila slovenske pravice.

Zakaj tega niso storili? Italijanski komunistični partiji se tedaj ni izplačalo vztrajati na svojih predlogih, ker se jim je mudilo, da se zakon odobri. Italijanskemu vodstvu pa se ni zdelo važno vnesti tudi ta določila, kajti v prvi vrsti mu je bilo pri srcu, da je zakon izglasovan. Komunistični parlamentarci so tako soglasno volili za osnutek brez dolčil o slovenskih pravicah. Zanj pa je glasoval tudi tovariš Vidali, ki se sedaj poteguje za slovenske glasove. Partijskemu ukazu pa bi se morala podrediti tudi Slovenka Marina Bernetič, ko bi tedaj imela mesto v poslanski zbornici.

Podobne obljube pa so dajali tržaškim Slovencem tudi italijanski socialisti. *In tudi oni so se odpovedali v odločilnem trenutku dani besedi ter prelomili dane obljube.*

Pečenko - vaba za slovenske glasove

Šest mesecev je preteklo, od kar smo v Trstu izvolili nov občinski odbor. Na Nennijevi socialistični listi sta tedaj nastopila tudi dva pripadnika bivše Neodvisne socialistične zveze, inž. Jožip Pečenko in Dušan Hreščak. Na svojih shodih po podeželju sta prepričevala slovenske volivce, naj jim zaupajo glasove. Voivlna parola se je glasila: »Edinole v vsevržnih strankah bomo Slovenci lahko dosegli zaščito. Premalo nas je, da bi se lahko sami borili za svoje pravice, pomagati nam morajo velike italijanske stranke.«

Po končanih volitvah je bilo razvidno, da je PSI izvolila štiri svetovalec, od katerih sta bila dva Slovence: inž. Pečenko in Dušan Hreščak. Tržaškemu vodstvu PSI to dejstvo seveda ni bilo všeč. Prisilili so inž. Pečenka, da je odstopil in prepustil svoje mesto Italijanu. Komu so torej pomagali slovenski glasovi; slovenskemu ali italijanskemu kandidatu? Slovenec, ki je v dobi veri glasoval za PSI v prepričenju, da bo pripomogel k izvolitvi Slovenca je moral spoznati, da je praktično oddal svoj glas italijanskemu kandidatu.

Kako naj jim torej še verjamemo. Slovenski glasovi so jim potrebni in si jih želijo, toda koristijo italijanskim kandidatom in ne slovenskim.

Toda s tem še nismo prikazali vseh narodnostnih grehov, ki so jih zakrivili v zadnjih mesecih tržaški komunisti in socialisti.

Glasilo KPI za slovensko manjšino »Delo« je v svoji številki z 12. aprila 1963 objavilo daljši članek z naslovom »Proti razlastitvam na Kolonkovcu — Upričenje nasprotovanje prizadetih kmetov«. V začetku članka stoji zapisano:

»*Sklep tržaškega občinskega sveta o razlastitvi zemljišč na Kolonkovcu, na katerih naj bi zgradili stanovanjske hiše, je povzročil v vrstah prizadetih kmetov vrtnarjev zelo veliko nezadovoljstvo. To nezadovoljstvo je povsem upravičeno...*«

Poglejmo si kako je s to zadevo!

Tržaški občinski odbor je predlagal, naj bi razlastili večje število parcel v spodnji tržaški okolici. Predlog so na seji občinskega sveta predebatirali. Svetovalec *Skupne slovenske liste* je takoj protestiral proti krivičnemu predlogu, kajti s tem bi govoril.

spodarsko uničili številne kmetovalec vrtnarje, ki živijo izključno od obdelovanja svojih vrtov.

Kaj so tedaj napravili komunisti in socialisti?

Nihče ni protestiral, ni protestiral Marina Bernetič, ki se sedaj poteguje za glasove razlaščenih kmetovalcev.

Ko je prišlo do glasovanja so se ga tako komunisti kot socialisti vzdržali, čeprav so prav dobro vedeli, da bodo s takšnim ravnanjem pripomogli k odobritvi sklepa.

Slovenski kmetje se lahko zavhalijo komunistom in socialistom, ki na vse pretege kričijo, da zagovarjajo njihove pravice, v praksi pa pomagajo pri potujevanju naše zemlje.

Ko je dr. Simčič, ki je glasoval proti predlogu spoznal, da se komunisti in socialisti ne zanimajo za ohranitev slovenske zemlje v slovenskih rokah, je v upanju, da ga bodo »socialno čuteči« komunisti in socialisti podprt postavil nov predlog. Zahteval je, da se odkupne cene zvišajo, tako da bi slovenski vrtnarje ne bi bili preveč oškodovani.

Toda njegov predlog ni nalezel na razumevanje komunistih in socialistih.

Takim ljudem slovenski kmetovalci iz Kolonkovca ne more oddati svojega glasu. Vsem ostalim pa je primer razlastitve slovenske zemlje jasen dokaz, koliko je komunistom mar za slovenske probleme, za katere se zanimajo samo v propagandne namene.

**Slovenski glasovi
italijanskim strankam?**

Komunisti in socialisti vabijo slovenske volivce, naj jim zaučajo svoje glasove rekoč: *s tem boste pripomogli, da bo izvoljen Slovenec.* Toda to ni res. Italijanska komunistična partija in italijanska socialistična stranka sta že dovolj močni, da bi lahko — če bi želeli — izvolili tudi slovenskega predstavnika, komunista ali socialista. Zato naših glasov ne potrebujejo.

Slovenski glas oddan italijanskim strankam bo pač pripomogel k zmagi te ali one ideologije, za slovensko stvar pa ne bo prav nič pomenil.

**SLOVENCI GLASUJEMO
ZA SLOVENCE, ZA SKUPNO
SLVENSKO LISTO!**

**Slovenci,
to je naš znak!****Ti so naši kandidati:**

1. Dr. Milan Starc - Kontovel
2. Prof. Alojz Rebula - Trst
3. Josip Terčon - Nabrežina
4. Inž. Milan Sosič - Općine

mentacio o njegovih krivih —, za okrutno smrt 162 tisoč ruskih ujetnikov in židov, ki so jih Nemci med vojno zajeli in jih odpeljali v Misk. Tako se na svobodnem svetu iz dneva v dan nadaljuje epuracija vojnih zločincev, ki se niso plačali svojega dolga človeški pravici. Upati je da bodo vsi preostali vojni zločinci, ki so še na svobodi kaj kmalu priprti, saj je pravilno, da so kaznovani.

Tako se dogaja nacističnim zločincem na Zahodu, kako pa je v komunističnem raju? Vsekakor je nemogoče vedeti, kolikor je nemških vojnih ujetnikov, med katerimi so prav gotovo tudi vojni zločinci, ki so še vedno v taboriščih ali po drugod nastanjeni na sovjetskem ozemlju. Mnogi so se vrnil domov in ti vedno povedati, da jih je v Sovjetski zvezzi ostalo večje število. Nekateri so se odpovedali povratku v domovino in so se vključili v aktivno življenje v komunističnem svetu. Vsakomur je jasno, da so se za preokret v isto smer — to se pravi iz diktature v diktaturo, od črne do rdeče — najraje odločili prav oni, ki so že v preteklosti soglašali s totalitarnim državnim ustrojem. Ne bi mogli trditi, da ti ljudje vodijo lokalno notranjo politiko, vendar pa je verjetno, da so se mnogi povzpelj do visokih funkcij v partiji. Pod tem vidikom lahko razumemo vedno večje antisemitsko gonjo v Sovjetski zvezzi.

ANTISEMITIZEM V ZSSR

Veliki pozornost je pri svetovni javnosti naletela novica, da velika večina obsojenec na smrt v Sovjetski zvezzi, ki so obtoženi ekonomskih zločinov pripada židovski narodni skupnosti. V začetku oktobra 1962 je bilo obsojenih na smrt 64 državljanov, med katerimi je bilo kar 38 židov. Vendar pa si lahko predstavljamo, da je bilo število židov še večje, kajti nemogoče bi bilo točno določiti, kateri

skupnosti so pripadali ostali obsojeni. Tognja pa se nadaljuje. 11. oktobra 1962 je angleški dnevnik »Manchester Guardian« objavil vest tiskovne agencije Reuter, kjer je bilo rečeno, da bo v vzhodni Ukrainski spravili pred sodišče petnajst ljudi, ki so vsi pripadali židovski narodnosti skupini. Od teh jih je bilo šest obsojenih na smrt, ostali pa na dolgoletno jezico.

Logično je, da se nam sedaj pojavi vprašanje: zakaj je toliko Judov med obsojenimi na smrt zaradi ekonomskih zločinov? Zakaj se sovjetsko časopisje tako rado ustavlja pri procesih, na katerih so glavni obtoženci prav Židje? Zakaj dajejo sovjetski časniki razumeti med vrsticami razumeti, da se v sinagogah vršijo protizakonite kupčije? Običajno se namreč sovjetsko časopisje ne zanimala za procese in sodne obravnavne. Ze dalj časa je sovjetsko časopisje ustvarilo dokaj odiozno sliko navadnega Žida. Zelo radi jih prikazujejo kot antisocijalne elemente in v vsu silo napadajo židovsko vero. Na ta način imamo torej vse dokaze, da lahko mislimo, da so Židje nekaki žrtveni kozli, ki jih sovjetska propaganda nujno potrebuje. Le malokrat namreč sovjetsko časopisje posveča svoje članke sodnim obravnavam, ko pa gre za zločine, ki so jih ali naj bi jih zagrešili člani židovske skupnosti, tedaj postanejo iz člančev članki. 26. decembra 1961 je »Sovjetskaja Torgovlija« objavila dolg članek o sodnem procesu proti Židom, ki so ga povzeli tudi drugi sovjetski časopisi.

S tem hočajo doseči dvojni učinek. Vso krivdo ekonomskih zločinov hočejo načrtni Židom, po drugi strani pa zakrivijo realno število resničnih zločincev židovskega rodu in to z namenom, da bi zavedli javno mnenje in to ne samo v notranosti države, pač pa tudi v tujini, da je ekonomski zastoji treba pripisati

židovski sabotaži. Nedosednost poročanja sovjetskega tiska zasledimo tudi v dejstvu, da objavljajo le imena nekaterih obtožencev, medtem ko izpuščajo imena drugih. Na kakšen način naj si razlagamo te nemiselnice pomanjkljivosti? Zakaj objavljajo imena nekaterih obsojencev na smrt in zamolčijo druga? Ali so bili mordi med temi Židje? Sovjetska propaganda si je najbrž stvar zamislila v naslednjem obliki: če bi bili med obtoženci v veliki večini Židje bi se svetovna javnost zgrajala, kajti jasno bi postalo, da je to zgolj propagandistični manever, če pa je stevilo obsojenih Židov manjše, tedaj bi se svetovna javnost za to ne zanimala v takmeri. Važno je torej eliminirati sovjetske Jude, v notranosti države razzbobnati, da so oni krivi pomanjkljivosti v državni ekonomiji, med tem ko naj svetovna javnost meni, da je med obsojenimi Židov pač navaden odstotek, ki spada v sedanje stanje prebivalstva na sovjetskem ozemlju.

Takšno je torej stanje v Sovjetski zvezdi. Preganjanje Židov se nadaljuje z isto ostjo kot po Stalinnovu diktatu.

Oglejmo si pobliže primer zakoncev Reznitskih, ki sta bila obsojena na smrt zaradi špekulacij na tujih valutah v višini 13 milijonov dolarjev. Tedaj se je javno mnenje tudi v Sovjetski zvezzi zgrajalo nad obsojbo, saj je bila Batija Reznitski prva ženska, ki je bila obsojena na smrt pod vladom Hruščove »mirne koekzistenco. Razburjenje pa je postal še večje, ko so ljudje izvedeli za preteklost obsojenih zakoncev.

Batija Reznitska in njen mož sta bila za časa nemške okupacije Litve obsojena na prisilno delo. Nacisti so jima pred očmi ustrelili obo otroka — petletno in osemletno dekleco. Zakonca sta morilce rotila, naj njiju ustrelijo in pustijo otroke pri življenu. Toda nič ni pomagalo. Čez nekaj časa se jim je posređilo zbežati in sta

preživelata dalj časa pri nekem kmetu, ki ju je usmilil. V tem času pa so pod nacističnimi streli padli vsi njuni sorodniki in znanci. Pri življenu ju je držalo le upanje, da se jim bo posređilo emigrirati v Izrael, kjer je imela Batija brata. Leta 1946 sta skupno z drugimi Judi zbežala na Poljsko, toda ne mejo so jih prijeli graničarji. Batija je bila obsojena na triletno, njen mož pa petletno deportacijo v Sibirijo. Ko sta se vrnila na svobodo, sta skušala ponovno emigrirati. Tokrat sta se poslužila legalnih poti — toda zmanj. Znano je, da Sovjeti ne delajo propagande z žrtvami, ki so jih dopresnili sovjetski Židje za časa nacistične okupacije, vendar pa je vsakdo pričakoval, da bo sodišče razumelo tragične okoliščine, v katerih sta zakonca živela. Toda med procesom o tem sploh ni bilo govora. Nasprotno — javni tožilec je v svojem govoru posvetil mnogo časa pričakovovanju nezakonitega poskuša zakoncev, da bi emigrirala v Izrael. S tem pa je javni tožilec hotel spraviti v sramotno luč pred javnim mnenjem Francoski časopis »Figaro« je celo zatrnil, da je gospa Reznitski ponosno odgovarjala na obtožbe pred sodiščem. Dejala je, da je hotel zapustiti deželo, ker oblast ni nikdar kaznovala raznih nestrepane v ker niso sodili zločincem, ki so bili krvni pokola Židov.

Toda vsi ti upravičeni očitki so še bolj razdražili javnega tožilca. Sodijeju je spoznalo za kriva. Arona Reznitskiju se medtem že ustrelili, medtem ko njegova žena čaka na ponovni proces. Upati je, da ji bodo oblasti končno le dovolile, da zapusti državno mejo in najde mir, ki ga po tolikem prestalem trpljenju in krivih upravičenih pričakuje.

Tako je antisemitsko delovanje oblasti v Sovjetski zvezzi in priznati, da se ne razlikuje mnogo od zrcalne počenjanja nacističnih kriminalcev.

Spoštujmo resnico

Vsaka volilna kampanja pripelje do tega, da se bolj poudarja razlike med posameznimi strankami in skupinami, ki se potegujejo za zaupanje volivcev. Vsakdo skuša tudi izkoristiti nasprotnike slabe točke, da v primerjavi z njimi tembolj poudari svoje prednosti. To je popolnoma naravno in proti temu tudi nihče ne more ničesar imeti. Toda če se nekdo v ta namen poslužuje očitne neresnice in zavestno potverja dobro mu znana dejstva, potem to ni več normalno in ni lepo. Borba, ki naj bi bila poštovana, se izpridi v navadno natolčevanje.

Nasprotniki »Skupne slovenske liste« so si v sedanjem volivnem kampanji dovolili nekaj takih stvari. Tako so n. pr. na široko razpisali o domnevnih preprih in trenjih med štirimi skupinami, ki so postavile »Skupno slovensko listo«. Do kreganja naj bi po njihovem prisluh zaradi odločitve goriške Slovenske demokratske zvezze, ki se ni priključila skupnemu nastopu demokratičnih Slovencev v Italiji. Ni torej lepo, da se ji očita stvari, ki jih ni napravila.

Nasprotnikom »Skupne slovenske liste« tudi ni šlo v glavo, da nismo takoj prvi dan povedali kako bomo glasovali za senat. »Skupna slovenska lista« torej ni izrekla o tem še niti ene same besede, oni pa so že vedeli povedati, da bomo za senat tudi v Trž-

avških Slovenskih katoliških skupnostih vredne trditve naših nasprotnikov.

Sicer pa se je vsa ta propaganda sama zapletla v naravnost fantastičen vozel. Najprej so trdili, da je Slovenska demokratska zveza sprejela na Tržaškem en sklep, na Goriškem drugačnega, da v Trstu prikrito, v Gorici pa odkrito podpira Krščansko demokracijo. Ko smo jim še enkrat pojasnili, kar so sicer že prej dobro vedeli, da sta goriška in tržaška SDŽ dve popolnoma neod-

(Dopis iz Kolonkovca)

O sklepu tržaške občine, da se razlastijo zemljišča v spodnjem tržaški občini se pri nas v zadnjem času precej govor, saj je razumljivo, kajti velika večina vrnarjev se sprašuje, kakšna bo sedaj naša dobročest. Toda vprašanje ni živo samo zaradi tega, ker je pač živiljenjsko vprašanje številnih družin, ki se preživljajo s predelovanjem in prodajo povrtnine, pač pa tudi zato, ker bomo za našo zemljo dobili le majno odškodnino. Upravičeno se zato mnogi jezgri na vse one politične stranke, ki so direktno ali indirektno pomogle, da je tržaški občinski svet razlasti predlog tudi sprejet.

Po toči je prepreno zvoniti, sedaj nam ne pomaga govorjenje, pisanje sklicevanje raznih sej, kajti kdor je imel resnični namen preprečiti razlastitev je imel priliko, da je to jasno povedal na pristojnem mestu.

Zaskrbljenost je velika, pri tem pa nam ne pomagajo izjave političnih strank —

usodnejših časih niso klonili, temveč so s pogumno besedo, z vztrajnim delom in tudi s krvjo izpričali svojo slovensko politično zavest. Spomnimo se besed in ciljev naših buditeljev, preroditeljev in prosvetiteljev ter pojdimo pogumno naprej! Naprej po poti uresničevanja slovenske enotnosti! Naprej po poti, ki nam jo kažejo tisoči in tisoči najboljših slovenskih sinov, borcev, preganjancev in mučenikov, ki so padli za našo stvar. Njihovi cilji so naši cilji, njihova vera je naša vera, njihov pogum mora biti naš pogum! Mi gremo naprej, ker smo prepričani v zmago pravice nad krivico, v zmago resnike nad lažjo, v zmago bratske ljubezni nad sovraštvom.

Vsakovrstne preizkušnje, ki smo jih Slovenci prestali, so nam jamstvo, da bomo tudi v bodoče premagali vse ovire in težkoče, pa naj se zdijo še tako velike in nepremostljive.

Zato rojaki in rojakinje:

Za enakost vseh Slovencev, za slovensko domačijo glasujte za Skupno slovensko listo!

stu priporočili volivcem naj glasujejo za kandidate Krščanske Krščanske demokracije, z drugimi besedami, za Bartolija in Rinaldinija. Toda medtem ko so orni tako fantazirali, je pošta že raznašala volivcem pismo odbora »Skupne slovenske liste«, ki priporoča Slovencem, naj glede volitev v senat, za katerega nismo bolj spravili na Slovensko katoliško skupnost, kateri so podtaknili, da naj bi se strinjala s skepom goriške SDŽ, torej s tem, da naj goriški Slovenci glasujejo za Krščansko demokracijo. S tem so pa še globlje zabrdili v močvirje neresnic. Nobene osnove niso za takšno trditve nobenega dokaza niso mogli navesti, ker ga enostavno niso imeli in ga tudi ni, pa so se vkljub vsemu gonili svoj! Dejstvo pa je, da je tržaška Slovenska katoliška skupnost v vsem popolnoma solidarna z ostalimi skupinami »Skupne slovenske liste«, da je bila od vsega začetka in je tudi ostala pobornik samostojnosti in skupnega nastopa vseh Slovencev v Italiji. Ni torej lepo, da se ji očita stvari, ki jih ni napravila.

Nasprotnikom »Skupne slovenske liste« tudi ni šlo v glavo, da nismo takoj prvi dan povedali kako bomo glasovali za senat. »Skupna slovenska lista« torej ni izrekla o tem še niti ene same besede, oni pa so že vedeli povedati, da bomo za senat tudi v Trž-

avških Slovenskih katoliških skupnosti.

Volivci so si lahko sami ustvarili sliko koliko so vredne trditve nasprotnikov »Skupne slovenske liste« in temu primerno bodo v nedeljo tudi glasovali: za slovensko skupnost in za slovenske, ne pa strankske kandidate!

UMRL JE ZAVEDEN SLOVENEC

Kristijana Tenceta ni več

Po dolgi mučni bolezni je v soboto 20. aprila v rojstni vasi v Sv. Križu preminil Kristjan Tence. Pokojnik je bil dobro poznan ne samo v svoji rojstni vasi, pač pa širom okrog, saj se je v svojem dva in sedemdeset let trajajočem življenju pridno udejstvoval v najrazličnejših pogodbah prosvetnega in političnega življenja.

Ze kot mladič, ko mu je bilo komaj dvajset let, to se pravil v letih pred prvo svetovno vojno je predsedoval v vodil v Sv. Križu pevsko društvo »Skala«, ki se

je pod njegovem marljivim vodstvom uspešno razvijalo in napredovalo do začetka svetovnega spopada. Kriški zbor je pod pokojnikovim vodstvom nastopal ob raznih prilikah doma, a tudi na drugih narodnih prireditvah v tržaški okolici. Na znani veliki prireditvi, ki se je vrnila nekaj let pred prvo svetovno vojno je nastopila na Proseku dvajset različnih pevskih skupin.

Ker je bil vseskoz poštenjak in zaveden Slovenec ter je rad vsakomur pomagal po svojih močeh je bil od vseh prijateljev, kakor tudi političnih nasprotnikov spoštovan.

skih zborov. Seveda ni manjkal kriški zbor. Pokojnik je imel ob tej priliki oganjevit narodni govor, ki je navdušil in napolnil srca prisotnih z narodno zavestjo. Kristian Tence je bil namreč dobro poznan kot odličen govornik.

Od mladih let je bil zaveden Slovenec in narodnjak. Za slovenske ideale je deloval in se boril skozi vse svoje življenje. Ostal je vedno zvest svoji slovenski mati.

Ko se je po končani prvi svetovni vojni vrnil domov, se je z vso vnero in navdušenjem vrgel na delo za podvig in razevit takratnega narodnega društva. Sodeloval je vse dokler niso fašisti prepovedali in uničili vse slovenske kulturne ustanove na Tržaškem.

Ko je bil po drugi svetovni vojni fašizem dokončno uničen je pokojnik kaj kmalu spoznal, da preti slovenskemu narodu nova totalitarna nevarnost. Sprevidel je, da je njegovo mesto na strani Slovenske demokratske zveze, kateri se je takoj po ustanovitvi priključil. Od teda dalje je bil član glavnega odbora, vrsto let pa je bil tudi podpredsednik SDŽ. S svojim pozrtvovalnim delom je pripomogel, da je Slovenska demokratska zveza napredovala. Njegovo prepričanje, da moramo imeti Slovenci lastno politično predstavništvo se je ohranilo in se utrdilo. Bil je večkrat kandidat najprej na »Slovenske liste«, pri zadnjih občinskih volitvah pa tudi kandidat »Skupne slovenske liste« niti s stališčem tržaške Slovenske katoliške skupnosti.

Ker je bil vseskoz poštenjak in zaveden Slovenec ter je rad vsakomur pomagal po svojih močeh je bil od vseh prijateljev, kakor tudi političnih nasprotnikov spoštovan.

Pogreb pokojnika je bil pretekel poneljek. Dolga vrsta prijateljev in znancev, ne samo iz Sv. Križa, pač pa iz vse tržaške okolice in iz mesta, ga je spremljala na njegov zadnji poti. Domači moški pevski zbor mu je doma in na pokopališču zapel vrsto žalostnik v slovo. Pevski zbor pa je tudi pel pri črni sv. maši za pokojnika. Ob odprtjem grobu se je na toplimi besedami poslovil od blagopokojnika predsednik Slovenske demokratske zveze dr. Branko Agneletto.

Dragi Kristjan, počivaj v miru v domčici zemlji ob lepi sinji Adriji, ki si jo skozi vse svoje življenje tako ljubil in zanje vedno zvest doleval.

Pokojnikovi družini, posebno gospe sošorgi in hčerkki izrekamo naše globoko sčutovanje in sožalje.

Problemi slovenskih vrtnarjev

(Dopis iz Kolonkovca)

O sklepu tržaške občine, da se razlastijo zemljišča v spodnjem tržaški občini se pri nas v zadnjem času precej govor, saj je razumljivo, kajti velika večina vrnarjev se sprašuje, kakšna bo sedaj naša dobročest. Toda vprašanje ni živo samo zaradi tega, ker je pač živiljenjsko vprašanje številnih družin, ki se preživljajo s predelovanjem in prodajo povrtnine, pač pa tudi zato, ker bomo za našo zemljo dobili le majno odškodnino. Upravičeno se zato mnogi jezgri na vse one politične stranke, ki so direktno ali indirektno pomogle, da je tržaški občinski svet razlasti predlog tudi sprejet.

Po toči je prepreno zvoniti, sedaj nam ne pomaga govorjenje, pisanje sklicevanje raznih sej, kajti kdor je imel resnični namen preprečiti razlastitev je imel priliko, da je to jasno povedal na pristojnem mestu.

Zaskrbljenost je velika, pri tem pa nam ne pomagajo izjave političnih strank —

tu mislim KPI in PSI —, ki pravijo in potrjujejo, da se nam je zgordila krivica. Razni predstavniki KPI, PSI in sorodno idejno usmerjenih kmečkih in prosvetnih organizacij so prišli med naše ljudi da bi preprečili velike preplahe, ki je nastal. O našem problemu je pisalo glasilo KPI v slovenščini »Delo«, pisal je socialistični volilni bilm »Naprej s PSI«. Toda zakaj nista ta dva lista povedala jasno, zakaj niso komunisti in socialisti glasovali proti predlogu, zakaj niso vsaj zahtevali povlaščanje odkupne cene?

Na ta vprašanja naj raje odgovore, namesto, da prihajajo med nas in nas skupajo pomiriti. Obiskal nas je tudi inž. Pečenko, ki nam je povedal, katere poti so nam odprte za protest. Povedal je, da je sam protestiral pri pokrajinski upravi. Nititi s besedico pa ni črhnil, zakaj njegov tovarniš Dušan Hreščak ni glasoval proti razlastitvenemu predlogu. Od nas sta tudi dve stranki prejemale glasove, zato smo upravičeno pričakovali, da se bosta zavzeli za naše koristi. Toda pustili sta nas na edilu.

Ni nam znano zakaj se KPI in PSI nista v občinskem svetu potegnili za nas, vendar pa zahtevamo od komunistov in socialistov, naj bodo vsaj toliko pošteni in nam ne hodijo več pred oči. Zakaj govoriti je lahko, prepričevati zna vsakdo, toda če menijo, da jim bomo še vnaprej oddajali svoje glasove se motijo. Osel gre enkrat na led! Mi smo šli večkrat, verjeli smo jim, ker so nam po svoji prikazovali krivice, ki so jih bili verjetno tudi po njihovi krividi deležni drugi. Nismo razumeli njihove odgovornosti. Toda sedaj, ko smo krivico občutili na lastni koži, vemo, kaj so občutili oni, ki so jih prevarali.

Kaj bo z nami, ko nas bodo razlastili? Z denarjem, ki ga bomo dobili si verjetno bomo mogli ustvariti novega živiljenja. Med nami pa so tudi starejši vrnarji, ki se ne bodo mogli prilagoditi drugi službi, če jo bodo sploh dobili. Kako bodo živelj naše družine? To naj nam sedaj razkrijejo komunisti in socialisti!

IZ ZABREŽCA

Prejeli smo naslednji dopis:

Cesta, ki povezuje našo vasico z glavnim pokrajinskim cestom, to je od gostilne štev. 19 dalje, je bila pred nekaj leti obnovljena in popravljena. Vsled tega pa je nastal na omenjenem delu ceste oster in nevaren ovinek. V neposredni bližini pa so skoraj istočasno zgradili dve stanovanjski hiši. Prepričani smo, da je treba na tem delu ceste poskrbeti za razsvetljavo in postaviti vsaj eno žarnico na sredo ovina. Pripromiti moramo, da se prav pri tem ovinku odcepiti turistična steza, ki vodi v dolino Glinščice. Tudi iz tega razloga bi bilo pametno in koristno poskrbeti za primerno razsvetljavo, kajti ob nedeljah in praznikih se vračajo pozno zvečer domov

Maša zadušnica

Ob prvi obletnici smrti prof. Ivana Rudolfa, bo v soboto 4. maja t.l. ob 7,30 v cerkvi Sv. Antona novega maša zadušnica.

MALI OGLAS

Iščem od trideset do štiridesetletno potrošnico Slovenko in dobro katoličanko v svrhu poroke. Ponudbe poslati na naslov: GULIC VINKO, Christian Brothers College, 1966 Victoria Park Ave., Scarborough, Ontario, Canada.

Ali si že | poravnal naročnino?

Odgovorni urednik:
SASA RUDOLF
Tiskarna Adria, d.d. v Trstu

Uredništvo in uprava:
Trst, ul. Machiavelli 22-II. - tel. 3-62-75
Dopisi za uredništvo:
ulica S. Anastasio 1/c - Tel. 23-039
CENA: posemna številka L 30.—
Naročnina:
mesečno L 50.— letno L 600.—
Za inozemstvo:
mesečno L 90.— letno L 1000.—
Poštni čekovni račun: Trst št. 11-7223

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
S. P. A.

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

GLAVNIKA LIR 600.000.000 - VPLAČANIH LIR 180.000.000

TRST - ULICA FABIO FILZI ŠT. 10

TEL. 38045 - 38101 BRZOJAVNI NASLOV: BANKRED

POZOR! Potujete v Rim? Prenočišče, hrana, ogled Rima itd., vse te skrbi bodo odveč, če se boste obrnili na:

Hotel-Penzion BLEED
Via Statilia, 19 - Telefon 777-102 - RIM

Se priporoča in pozdravlja, Vaš rojak VINKO A. LEVSTIK

Irezitez in shranite! - Pišite nam za cene in prospekt!

**Proti raznarodovalni politiki italijanskih strank
GLASUJTE ZA SKUPNO SLOVENSKO LISTO**